

8 клас

*Розділові знаки в простому
ускладненому реченні*

Стрембицька Л.А.

Використання розділових знаків у складних реченнях. Розділові знаки вживаються в реченнях, що складаються з двох або більше простих речень, пов'язаних між собою за допомогою сполучників.

Використання розділових знаків у складних реченнях. Розділові знаки вживаються в реченнях, що складаються з двох або більше простих речень, пов'язаних між собою за допомогою сполучників.

Використання розділових знаків у складних реченнях. Розділові знаки вживаються в реченнях, що складаються з двох або більше простих речень, пов'язаних між собою за допомогою сполучників.

Розділові знаки у простому ускладненому реченні

Види речень	Сполучники
1. З'єднання	Мене, колишня пера, бачили.
2. Означення часті речення	Річка йшла, коли влітку. (В. Шенк)
3. З'єднання часті речення	Світ, який дивився, вдивлявся.
4. Вставні і вставні слова, сполучники і речення	Світ, який дивився, вдивлявся. Мовляв, який дивився, вдивлявся. Мовляв, який дивився, вдивлявся.

Просте ускладнене речення

Встановіть відповідність між реченнями та ускладненнями (розділові знаки пропущено).

Open in a New Tab

Використання розділових знаків у складних реченнях. Розділові знаки вживаються в реченнях, що складаються з двох або більше простих речень, пов'язаних між собою за допомогою сполучників.

Складна, розв'язана речення

Складна, розв'язана речення складається з двох або більше простих речень, пов'язаних між собою за допомогою сполучників. Розв'язана речення складається з двох або більше простих речень, пов'язаних між собою за допомогою сполучників.

Використання розділових знаків у складних реченнях. Розділові знаки вживаються в реченнях, що складаються з двох або більше простих речень, пов'язаних між собою за допомогою сполучників.

Просте ускладнене речення

Містить у собі	Приклади
1. Звертання	Мамо, схиляюсь перед іменем твоїм.
2. Однорідні члени речення	Рішуче й завзято почав писати. (В. Шевчук)
3. Відокремлені члени речення	Степ, омитий дощем, яскраво зазеленів
4. Вставні і вставлені слова, словосполучення і речення	Сьогодні, ймовірно, піде сніг. Мешканці будинку (переважно люди похилого віку) зранку зібрались у дворі.

Звертання

○ **Звертання** — це слово або словосполучення в реченні, що називає особу, до якої звернена мова.

○ **Наприклад:** Зоре моя вечірняя,
зійди над горою (Т. Шевченко)

**Перепишіть. Розставте розділові знаки.
Подані в дужках слова вживайте у
потрібній формі.**

1. (Україна) під небом твоїм калинові пливуть
острови. 2. Повій (вітер) на Вкраїну. 3.
Спасибі (земля) за твої щедроти! 4.
Батьківська премудра (школа) Жити вчила ти
мене.

Однорідні члени речення

Open in a New Tab

РЕЧЕННЯ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ

- *Однорідними* називаються члени речення, які з'єднані сурядним зв'язком, стосуються одного й того самого члена речення, належать до однієї й тієї ж частини мови, відповідають на те саме питання і характеризують предмет (дію, явище) з одного боку: Серед хвиль і піни, й шуму чайка утлая несеться (П. Тичина).

Вправа 1.

Підкресліть однорідні члени речення, розставте розділові знаки.

1. Правічний дух української мови в абсолютній більшості найменувань місцевостей гір узвиш низин долин ярів островів озер і всього дрібнішого на нашій землі. 2. На цій землі родить щедро правда й добро мудрість і розум честь і відвага. А які тут багаті врожаї сердечного слова збирають лукавства і сміху пісень і легенд ласки й ніжності. 3. Хочу попросити я для себе не речей кошовних ні утіх а землі і сяючого неба.

Вставні компоненти

- ❖ *Вставними* ми називаються такі слова або сполучення слів, за допомогою яких виражається ставлення мовця до висловленої ним думки.
- ❖ *Вставні слова*, словосполучення й речення виражають особисте ставлення мовця до свого висловлювання й не несуть нової інформації, лише певним чином одніють, уточнюють основне повідомлення.
- ❖ *Вставні слова*, словосполучення й речення не є членами речення.

Вставлені компоненти

- ***Вставлені*** слова, словосполучення й речення вносять додаткову інформацію в речення, не будучи граматично пов'язані з ним (отже, як і вставні конструкції, вони не є членами речення).
- ***Вставлені*** конструкції беруться у дужки, рідше відокремлюють з обох боків за допомогою тире: Там батько, плачучи з дітьми (а ми малі були і голі), не витерпів лихої долі, умер на панщині! (Т. Шевченко).

<https://learningapps.org/2037557>

Open in a New Tab

Відокремлені члени речення

означення	приклади (як різниця означення)	додаток	обставини
Незручно стояти, дерева загорнені в сугливі, різко похили краникосте ростом(М.Коцю бинський)	Пішки, набілізкого орудді і статичні чоловіки, зривається на ноги, наслідки офіційно, і заміряють у середності(О.Г ондр)	Крім хвороботки, набілізкого, похили, було і місця(М.Ба н).	Розкочували он, амонд набілізкого собом набілізкого набілізкого(О.Гончар)

Спишіть, розставте розділові знаки.

Очерети перешіптуючись добігають до повороту ріки і журно киваючи пухнастими верхівками спиняються над широким лиманом рівною стіною. На високих місцях поріс як джунглі сивий полин і п'янив повітря гіркими пахощами густими й задушливими. А вітер шугав під блакитним небом і зеленим морем і перекидався і купався в просторах. Старі верби стоять похнюпившись. Цей подарунок від Лілі моєї сестри. Це стосується всіх особливо дітей.

Просте ускладнене речення

Встановіть відповідність між реченням та ускладненням (розділові знаки пропущено).

Open in a New Tab

Відокремлені члени речення

Розподіліть відокремлені члени речення. Розділові знаки пропущено.

Open in a New Tab

Домашнє завдання

1. Виконати інтерактивні завдання.
2. Знайти в інтернеті відеоролики до розглянутої теми, вибрати з них найкращі (або створити свій).
3. Виконати вправу на цифрове списування, відповідь надіслати.

Цифрове списування (Запишіть у зазначеній послідовності номери речень; деякі речення можуть мати кілька ускладнень)

А - Речення з порівняльним зворотом

Б - Речення із звертанням

В - Речення із вставним словом

Г - Речення із однорідними членами речення

1. Старі дуби, спасибі вам за осінь... 2. І зорі, і птиці, і трави з россою вітають мене. 3. Усе збувається, збувається, немов Шевченків заповіт. 4. Ось цього, здається, і треба було найбільше. 5. І ти, моя єдина, встаєш із-за моря, з-за туману, моя слухняная рожевая зоре. 6. Ну що б, здавалося, слова... 7. ...Бо, значить, хтось мене чекав, а може, й зараз вигляда. 8. Цвіте вишня, ніби вишиванка. 9. Повітря ніжне, як долоні матері, і хочеться його поцілувати. 10. Ніколи не повертаються назад три речі: час, слово і можливості.

